

מאוצרות הפרשה

על חשבוננו של משה, ועשה מיני מעשה קרקס להליץ את כל הקהל, התגלח והתבדח ועוד מיני ליצנות, והכל כדי להיות משה רבינו, היתכן? התירוץ הוא, כי היה קורח שכוּב במיטת מלכים, לבוש במחלצות של נבואה, ניזון ממעדני מלכים, ואנשים מביאים לפניו להתימה, לאישור, לביקורת ולהתייעצות נכמובא שקורה היה חכם גדול מאוד; ענק שבנקים; בעל רוח הקודש ועוד, מה שהביא אותו להתלבטות הקשה; מחד גיסא, ממש משה רבינו, ומאידך גיסא, וכי יתכן להיות כמשה רבינו... עד שבאה המסקנה, כי בעצם כנראה גם משה רבינו אינו משה רבינו... והדברים מבהילים את הרעיון - - - (מוסף ש"ק יתד נאמן)

ויצא משה את כל המטת מלפני ד' אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו (יז, כד) ויש לדקדק מפני מה הוצרכה התורה להזכיר עניין זה, שמושה הוציא להם המטות ושלקחו איש מטהו. ושמעתי מחכם אחד לבאר, דשורש החטא של קרח ועדתו היה שלא היו מרוצים ושמחים במעמד הרחוקי שחלק להם ד', ונתקנאו בכהנים שנבחרו לעמוד לשרת לפני ד'. ועל ידי מופת המטות נתבחר ונתבאר להם, שכל אחד ואחד מישראל יש לו חלקו ותפקידו בעבודת השם, ואין לו כלל מה להתקנא ולחמוד בחלק ובתפקיד חברו. וזהו שנאמר "ויצא משה את כל המטות מלפני ד' אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו..." היינו שעל ידי מופת המטות באו להכרה זו שכל שבט ושבט יש לו לשמוח בחלקו ובתפקידו הרחוקי שנתן לו השי"ת.

וזהו לימוד גדול, בפרט אצל הצעירים, שכל אחד צריך לדעת שהקב"ה נתן לו שכל וכשרונות וכוחות נפש וניסיונות כפי תפקידו בעולם לפי שורש נשמתו, ואין לו להתקנא כלל בחבריו, וממילא גם אינו צריך לחקות את חברו בדרך הלימוד ובדרכי העבודה, כי לכל אחד ואחד את התפקיד שלו ויעודו בעולם.

וכן ראינו אצל כל גדולי הדורות, שכלל אחד היתה את דרך העבודה שלו ודרך הלימוד שלו, ואין דומים זה לזה כלל. וזה סוד ההצלחה; לעבוד את השם לפי הכלים שנתן לך, ולשמוח בחלקך שנתן לך השם יתברך.

ומדוע תתנשאו על קהל ד' (טז, ג) נתבונן: מי אמר את זה? דתן ואבירם, ועדת קורח, שבאו בטענות על משה ואהרן שהם מתנשאים. על מי הם אמרו את זה? על משה ואהרן שהיו העונים מכל אדם! כלומר, אנשים שמוכנים בשביל הכבוד שלהם להחריב את הכל, ללכת נגד משה ואהרן - על ד' ועל משיחו, הם אלו שאומרים על משה ואהרן - פסגת העונה האפשרית - שהם מתנשאים על קהל ד'!!! מה המוסר השכל שאנחנו לומדים מזה? אם שומעים אנשים שמקטרגים על גדולי הדור, על צדיקים אומרים עליהם שיש להם חסרונות, אפשר להסיק מזה שתי מסקנות: א. שהדבר שבו מקטרגים על האדם הגדול, זו הנקודה שבה נשוא קטרוגם הוא נקי ביותר. ב. כיון שכל הפוסל במומו פוסל, המקטרג הוא הכי נגוע בחסרון הזה!!! כך מצאנו אצל יוסף הצדיק. היו לו נסיונות עצומים בענין של קדושה - מידת היסוד, נסיונות עצומים שהוא עמד בהם. אותה ארורה, העלילה עליו עלילה נוראה בענין הזה. מי היה המעליל עליו? אותה ארורה שהיא היתה הכי נקי מטונפת בענין הזה! ועל מי היא העלילה? על יוסף הצדיק, שהיה בפסגת ה"קדושה".

והרי זה בדוק ומנוסה: לכשתמצא אנשים קטנים המקטרגים על אנשים גדולים, זה לך האות: אלו שמדברים עליהם הם הכי נקיים בדבר הזה, והמדבר - הוא נגוע ביותר בענין זה, כי כל הפוסל במומו פוסל!

(הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א, מוסף ש"ק יתד נאמן)

ויקה קרח (טז, א) קולמוסים רבים כבר נשתברו לבאר את הפלא: כיצד העז קורח לחלוק על מוסר התורה משה רבינו? הנה המהלך המצטייר במחולו הגאוני והעשיר של הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א, ר"י 'עטרת ישראל' וחבר מועצת (בברכת מרדכי):

"שמעתי פעם, דומני, בשם השרשבר הנובהרדוקאי (הגה"צ הקדוש רבי יצחק אלהן ולדשיין זצוק"ל הי"ד): מעשה בשיכור שהתגולל בשכרותו. מה עשו חברים הלצים? עודו בשכרותו, רחצוהו, סכוהו, הלבישוהו מחלצות של בני מלכים, ונטלוהו והשיכוהו במיטתו של נסיך. הקיץ הלה מיינו, ומצא עצמו שוכב במיטת זהב וכסף, אפוף ניחוחות של בשמים. התחיל לצבוע עצמו: המציאות היא זאת, או שמא חלום? וכי מה לו לשתין שיכור עם מיטת מלכים? החל מתאמץ להעלות משהו בזיכרונו, ולא עלה בידו, פרט לבקבוק שנפל מידיו הרועדות אל תוך הבוץ שהיה שוכב בו... ושמא, כך החל לחשוב, הנני בכל זאת, זה השוכב במיטת הזהב? הלא הבגדים מוכיחים והמיטה מוכיחה, משמע נסיך הנני... לא שיכור. אך הכיצד, וכי לא ברפש מתגולל הייתי מידי ערב, מה לו לשיכור ולבן מלכים...? ומאידך גיסא, וכי הפצים כאלו לו לשיכור?... מי יודע? אולי כל היין והסוכב סביבו הוא החלום, ואילו המציאות העכשווית, כפי שהיא מוכחת מתוך המיטה והבגדים, אולי זוהי האמת?... ושמא לא כי... ובניתיים הפנה מבטו לצדדיו, והבחין בשולחן ערוך בכל מיני מטעמים, נתונים בכלי זהב ובדולה. מעולם לא ראה דוגמתם, רק שמוע שמע כי מלכים ונסיכים הסכינו בכך. וכל זה ערוך לפניו, קורץ לתאבוננו... וכי כך אוכלים שיכורים, מה לו לשיכור זה עם מעדני מלכים...? אט אט פונה ידו המגושמת אל עבר הצלחות, ומתוכן אל פיו הבולע מגושמות, את אשר לא ראה וידע מעולם. המחשבות ממשיכות להתרוצץ: הנסיך הוא אם לא?! הכל סביב מוכיח ומכריז בן מלכים, ואילו זיכרונותיו מהעבר הלא רחוק אינם מרפים ממנו. תוך כדי כך, נקישות על הדלת. מביאים לפניו מסמכים לאישור וחתומה. בקושי רב החזיק את העט בידי המגושמות, וקשקש קשקוש כל שהוא, כשהוא תפוס בהלם... הכי בן מלכים הוא או שיכור... אלו יוצאים, ואחרים פורשים לפניו מסמכים נוספים לבדיקה. עליו לקרוא ולהחליט החלטות. אך מה יעשה והקריאה ממנו והלאה היא, מעולם לא למד. מעולם לא קרא, לא שנה, הכיצד ידע לקרוא... הפליאה מתגברת הלך וגבור; הייתכן כי נסיך הוא, בן מלכים, הלא אינו יודע קרוא וכתוב הוא? מבטיו נזרקים מן הכתוב אל עבר המיטה, והבגדים, והמאכלים, והכלים, והמשרתים, באין יכולת להחליט: האם שיכור הוא, שתיין מתגולל בחוצות, או נסיך... לבסוף בא לידי החלטה: ברי כי מלך הוא או נסיך, שכן המיטה והבגדים והמאכלים, וכן המנהגים, של מלך הם ושל נסיכים. ואילו ענין הקריאה והכתיבה, אף זה פשוט: "משמע, כל הנסיכים והמלכים, כולם אינם יודעי קרוא וכתוב המה... ואני ודאי נסיך אני, בן מלך".

הדרך לדוכתייהו: הייתכן? יומרה כזאת, להיות משה רבינו. וכי קורח אינו יודע מיהו ומהו משה רבינו? וכי נעלמה ממנו עלייתו של משה למרום? וכי מתן תורה לא היה ולא נברא? היתכן יומרה כזאת, להיות לא פחות ממושה רבינו? נניח כי צפה ברוח הקודש שיצא ממנו מיישהו השקול כנגד משה ואהרן, כלום משום כך, יתכן שקורה, עם כל גדלותו, יחשיב עצמו למשה רבינו?... וחז"ל מספרים כי ממש התלוצץ

רק על ידי אהבה ניתן להשפיע

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן. וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמְאֹתָיִם נְשִׂאֵי עֵדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם (ט"ז, א' - ב') ובמדרש (במד"ר י"ח, כ'): "נשיאי עדה - מיוחדין שבעדה. קריאי מועד - שיודעין לעבר את השנים ולקבוע חדשים. אנשי שם - שהיה להם שם בכל". מבואר בדברי המדרש, כי לדתן ואבירם היה מעמד מיוחד בעם ישראל: הם היו מהמיוחדים שבעדה, מהמוזמנים ראשונה לכל מקום. ולכאורה, יש להתפלא: הלא משה רבינו הכיר היטב את דתן ואבירם עוד ממצרים, וידע את שיגם ושיחם... הוא ידע כי הינם בעלי מחלוקת... מדוע אפוא הוא איפשר מצב בו שני אלו זכו למעמד כה מכובד בקרב עם ישראל? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה ביום חורף סוער, כאשר ישב הצדיק רבי משה לייב מסאסוב אצל החלון והביט אל הרחוב בו השתוללה סופת שלגים קשה. לפתע הבחין בדמותו של יהודי לא מקומי, כשהוא אץ רץ ברחוב, מתעלם לחלוטין ממצג האויר הנורא. מבלי לחשוב פעמיים קם הצדיק ממקומו ומיהר לצאת אל הרחוב, ניגש אל היהודי, ובלי להותיר מקום להתנגדות - קבע: "רבי יהודי... יום סוער שכזה, אינו מתאים להסתובב בו בחוצות... בלאו הכי לא תוכל להגיע הרחק ביום שכזה! בא, היכנס אל ביתי, תאכל משהו, תתחמם מעט, וכשמזג האויר ישתפר - תמשיך בדרכך!"

לאחר התלבטות נענה היהודי לבקשתו. רבי משה לייב מצידו, לא חסך במאמצים כדי להנעים את שהותו של היהודי בביתו: הוא הכין לו כוס משקה חם, אותה הגיש עם מעט תופינים לצידה, לאחר מכן דאג שתוגש סעודה דשנה עבור האורח, וכשהגיעה שעת השינה - סידר את יצועו במקום הטוב והחם ביותר, לצד התנור.

בעוד האיש עולה על יצועו ומתכוון לשינה, התפנה הצדיק לעבודת בוראו. תחילה למד במשך שעה ארוכה לאור העששית בנעימה מתוקה, חרישית. לאחר מכן, התיישב על הארץ והחל באמירת 'תיקון חצות' כדרכו, בדמעות, אולם הפעם בלחש - כדי שלא להפריע את מנוחתו של האורח. אלא שלאמיתו של דבר, את שנתו של האורח - לא ניתן היה להפר, משום שהוא לא הצליח להירדם כלל... הוא הלך שבי אחר מתיקות לימודו של הצדיק, והזיל דמעות של תשובה והתעוררות לשמע תחינותיו בעת אמירת ה'תיקון'. באותו הלילה, חווה הוא חוויה רוחנית עוצמתית, דוגמתה לא חווה מימיו. למחרת השתפר מזג האויר. הצדיק ליווה את אורחו עד למפתן הבית, אך הלה הכריז ואמר: "לאמיתו של דבר, רבי, הייתי זה עתה בדרכי אל העיר הסמוכה... אולם נראה לי, שהתכניות השתנו. אין בכוונתי להמשיך אל מחוז חפציי... את פעמי אשים כעת חזרה אל ביתי!" הבהיר האורח, ונפרד מהצדיק בתודה. בני הבית, אשר הבחינו בטרחה הרבה שטרם הצדיק בכבודו של האורח האלמוני, היו משוכנעים שמדובר לפחות באחד מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור... אולם להפתעתם הסביר הצדיק, כי לא מיניה ולא מקצתיה, ולית דיוק: בדיוק להיפך! מדובר היה ביהודי כפרי פשוט, אשר יצרו השיאו וגרם לו להתחבר לחבורת שודדים שפעלה בעיר הסמוכה. ביום האתמול היה הוא בדרכו אל העיר כדי להצטרף לאחת מפעולות השוד שתוכננו מזה זמן רב... אולם הרהורי התשובה שעלו בו בעת שהותו בביתו של הצדיק, ובפרט הכנסת האורחים החמה לה זכה - הוציאוהו מבור תחתיות, וגרמו לו להחליט לעזוב את דרכו הרעה מכל וכל - עד שנהיה לבעל תשובה גמור!

הרי לנו, שכאשר מבקשים להשפיע על אדם ולקרבו לדרך הישר, או לפחות למנוע ממנו להתדרדר מטה - הרי שישנה דרך אחת לעשות זאת: באמצעות הרעפת אהבה עד בלי די! ומכאן, תשובה לשאלתנו, כפי שהיה אומר מרן ה'חפץ חיים' ז"ע: שכן אמנם, משה רבינו הכיר היטב את דתן ואבירם, עמד על טיבם, וידע את שיגם ושיחם... אולם דוקא משום כך הוא קירב אותם והעניק להם מעמד מכובד, משום שהוא הבין שזו הדרך היחידה בה ניתן לרסן את מידותיהם המושחתות, ולהעניק סיכוי לכך שגם אם לא ישובו למוטב - לפחות לא יסיפו להתדרדר מטה... (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

שניים שהזיקו לאחד ובהצטרפות שניהם הוזל דמי התיקון

שאלה: שברתי זכוכית ויטרינה בבית חברי וזג אמר שעלות התיקון הוא 100 ש"ח. בנתיים, עד שחברי תיקן חבר אחר שכר לו עוד את הזוגית השניה וזג אמר לו שיקח על שתייהם ביחד 150 במקום 200. איך נשלם? כל אחד מאה? וא"ת ששנינו ביחד נשלם רק 150 איך נתחלק בתשלום, כל אחד שבעים וחמש או הראשון מאה והשני חמישים?
תשובה: נראה שכל אחד חייב לשלם מאה, והניזק יכול לתקן במאה חמישים ולהרוויח לכיסו חמישים ש"ח.
מקורות: נחלקו האחרונים שמזיק שהוול התיקון בין שעת הנזק עד שעת התיקון, האם חייב לשלם לפי שעת הנזק או לפי שעת התיקון, והמחנ"א (נז"מ פ"א) הוכיח שחייב לשלם כשעת הנזק. ונראה שכאן לכו"ע יצטרך לשלם כשעת הנזק כיון שלא הוול התיקון, אלא שהניזק יכול לתקן בזול בהצטרפות שתי המקרים, ולכן המזיק הראשון שהתחייב מאה חובתו עומדת על מאה. וגם המזיק השני לא אומרים שהזיק דבר שעלותו חמישים, כיון שההנחה לא ניתנה למזיק אלא ניתנת לניזק שמצליח לתקן בזול בגלל הנזק הקודם. ודינו שווה למזיק מצרכים לבעל מכולת שחייב לשלם לפי המחיר בשוק ולא לפי המחיר שקנה הבעל מכולת, כיון שהמחיר נקבע לפי איך שנקנה לקונים, ולא לסיטונאים. (גלין תורה והוראה)
 והדיין הגאון רבי יעקב רייסנר שליט"א, הורה שהראשון ישלם מאה והשני 50 כיון שמצב הבית שנוק שכבר עומד לתיקון במאה יש צורך להוסיף רק 50. ובפרט לדעת החזו"א שהחייב דמים.

חידה שבועית

איך יכול אביו של אבא שלי להיות אבא שלי? ואבא שלי לא אבא שלי? ואבא שלי לא אבא שלי?
 תשובה: אבא שלי לא אבא שלי? ואבא שלי לא אבא שלי? ואבא שלי לא אבא שלי?

תשובה לחידה פר"ש: שנים - יהושע והושע: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז). תשובה לחידה: יונה. שמות הזוכים: שימי והלל גולדרייך נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות רוטנר-בנעט להיכנס הבן-הנכד-הנין לעול תורה ומצוות משפחת פרוינדליך לנישואי הנכד משפחות זיזעק-בא-גד (גני הדר) לנישואי הבת הנכדה הנינה **גני הדר-עמישב:** משפחות הנדלסמן - ליכטמן (מרכז העיר) לאירוסי הבת הנכדה משפחות קרמן-וייס להולדת הבנות התאומות משפחות בוקסבוים-רוטנברג להולדת הבן הנכד משפחות רוט-ברודמן להולדת הבן הנכד משפחות לפידות לנישואי הבן הנכד משפחת צויבל לנישואי הבן משפחת גינזבורג לנישואי הבן משפחות יעקובסון-פלדמן לאירוסי הבת הנכדה משפחות דיאמנט - הרב לבל (מרכז העיר) לנישואי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

